

A.8. A jogellenességet (társadalomra veszélyességet) kizáró okok rendszere; a jogos védelem és a végszükség

A.9. Az alannyá válást kizáró okok: a kóros elmeállapot, a kényszer és a fenyegetés; a kényszergyógykezelés

---

A.10. Az ittas vagy bódult állapotban elkövetett bűncselekményekért való felelősség;

A.11. A tévedés és a büntetőeljárás lefolytatását kizáró okok, különös tekintettel a magánindítvány hiányára

A.12. A büntethetőséget megszüntető okok rendszere, különös tekintettel a tevékeny megbánásra (a külön törvényi rendelkezésekre is figyelemmel)

Vázlat

Záróvizsga-felkészítő konzultáció Büntetőjog c. tárgyból

Jogász alapszak

Miskolc, 2016.

A büntetőjogi felelősségre vonás akadályai

- elsődleges büntethetőségi akadályok

- már a bűncselekmény elkövetésekor is fennállnak;
- kizárt a bűncselekmény létrejötte;
- amennyiben már megindult az eljárás, a hatóság megszünteti; ha felmerül a kényszergyógykezelés elrendelésének szükségessége, ebben a bíróság dönt. (ítéletével – bűncselekmény hiányában – felmenti a vádlottat és elrendeli a kényszerintézkedést.)
- **típusai:**
  - a bűnösséget zárja ki a tévedés [20. §], és az előljáró parancsa
  - a jogellenességet (társadalomra veszélyességet) a jogos védelem [21. §], a végszükség [23. §], valamint a megengedett kockázatvállalás, a jogszabály engedélye [24.§], a hivatali, illetve hivatásbeli kötelesség teljesítése, a sértett beleegyezése, a fenyegető jog gyakorlása és a Btk. Különös Részében található okok.
  - az alannyá válás lehetőségét pedig a gyermekkor [16. §], a kóros elmeállapot [17. §], a kényszer, fenyegetés [19. §] és a társadalomra veszélyességben való tévedés [20. § (2) bek.].

- másodlagos büntethetőségi akadályok

- heterogén csoport (részben anyagi jellegűek, részben eljárásjogi akadályt ölelnek fel)
- csak a bűncselekmény elkövetése után jönnek létre
- a bűncselekmény minden elemében megvalósul, az elkövetővel szemben elsődleges akadályok nem állnak fenn
- Típusai:
  - a büntetőeljárás lefolytatását kizáró okok (valamely feltétel hiánya miatt elmarad a felelősségre vonás)
    - a magánindítvány hiánya [31. § (1)]
    - a büntethetőséghez szükséges egyéb aktusok hiánya
    - a törvényben meghatározott egyéb okok
  - büntethetőséget megszüntető okok (valamely feltétel utólagos megjelenése miatt); a ténylegesen létrejött büntethetőséget szüntetik meg utóbb ; a hatóság az eljárást megszünteti
    - az elkövető halála
    - elévülés [26.§]
    - kegyelem
    - tevékeny megbánás [29.§]
    - törvényben meghatározott egyéb ok

BÜNTETHETŐSÉGI AKADÁLYRENDSZER – BTK.

Büntethetőséget kizáró vagy korlátozó okok (15.§)

- a) a gyermekkor,
- b) a kóros elmeállapot,
- c) a kényszer és a fenyegetés,
- d) a tévedés,
- e) a jogos védelem,
- f) a végszükség,
- g) a jogszabály engedélye,
- h) a törvényben meghatározott egyéb ok

Büntethetőséget megszüntető okok (25.§)

- a) az elkövető halála,
- b) az elévülés,
- c) a kegyelem,
- d) a tevékeny megbánás
- e) a törvényben meghatározott egyéb ok

A büntetőjogi felelősségre vonás egyéb akadályai (30. §)

- a) a magánindítvány hiánya
- b) a feljelentés hiánya

Büntethetőségi akadályrendszer

Büntethetőséget kizáró okok

jogellenességet kizáró okok

- a jogos védelem,
- a végszükség,
- a jogszabály engedélye,
- a Btk. Különös Részében meghatározott okok,
- a hivatali, illetve hivatásbeli kötelesség teljesítése,
- a megengedett kockázatvállalás,
- a sértett beleegyezése,
- a fegyelmezési jog gyakorlása

az alannya válást kizáró okok

- a gyermekkor,
- a kóros elmeállapot,
- a kényszer és a fenyegetés

bűnös-séget kizáró okok

- a tévedés,
- az előjáró parancsa

A büntető eljárás lefolytatását kizáró okok

- magánindítvány hiánya
- a feljelentés hiánya, illetve büntethetőséghez szükséges egyéb jogcselekmények hiánya,
- a Btk. Különös Részében található okok

Büntethetőséget megszüntető okok

- az elkövető halála
- elévülés
- kegyelem
- tevékeny megbánás
- törvényben meghatározott egyéb ok